

AMERIKANSKI SLOVENEK

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Društva sv. Družine.

STEVILKA 35.

JOLIET, ILLINOIS, 30. MARCA 1915

LETNIK XXIV.

Ljuti boji v Karpatih se še vedno nadaljujejo.

Avstrijci prepodili sovražnika severno od Črnovic v Bukovini čez mejo ter junaško branijo gorske prelaze v Karpatih, vendar so Rusi baje že zopet na Ogrskem.

V bojevanju med Nemci in Rusi na Poljskem zavlada medlost.

Dunaj, 25. marca. (Čez London.) — Uradno je bilo danes naznanjeno: "V Karpatih se naše čete zapadno od prelaza Uzoka odbile močne ruske napade. Boji se nadaljujejo. Ujeli smo 1.500 mož."

"Blizu Wyszkowa so ostali sovražni naskoki na zadnji ponedeljek po nas zasedene postojanke brezuspešni."

"Na ostalih točkah fronte se ni prišlo do nič važnega."

"Na južnem bojnem torišču je prišlo v zadnjih dneh ob Donavi in Savi do posameznih topniških bojev. Splošni položaj je tamkaj ostal neizpremenjen."

Nemško uradno naznanilo. Berlin, 25. marca. — Nemški vojni urad je danes izdal sledeče naznanilo:

"Ruski napadi vzhodno in jugovzhodno od Avgustowa, blizu Jednorozka in severovzhodno od Przasnysza na Poljskem so bili odbiti."

Berlinski "Lokal Anzeiger" označuje ruski naval na Memel v Vzhodni Prusiji kot plenitev in strašitev prebivalstva.

"Ker je to zahtevalo takojšnji odpor, je bil vojni davek na mesto Suwalki takoj povečan na \$25.000, deset odličnih civilistov je bilo prijeto kot talci in zrakoplovci so bombardovali Grodno. Druge odredbe sledijo."

Rusko uradno naznanilo. Petrograd, 25. marca. — Sledeče uradno naznanilo je bilo izdano nočjo:

"V Karpatih se naša ofenziva na fronti v smeri med Bartfeldom in Uzokom razvija s popolnim uspehom. Naše čete, prodirajoče v skrajno težkih okoliščinah, so pridobile zelo odlični uspeh v okraju prelaza Lupo-va, kjer smo vzeli z naskokom zelo važno avstrijsko postojanko na velikem grebenu Beskidskega gorovja."

"Ko so zavzeli neki gozdni, popolnoma prepleten z zračno žico in obkoljen z več vrstami okopov, so naši pesaki prodrli do glavne postojanke sovražnikov, kamor so privlekli topove."

Postojanke naskočene. "Ko so bombardovali na razdaljo 600 korakov, so prekoračili globoke strelske jarke, utrjene s palisadami, in

zavzeli nasipe, ki so bili močno oboroženi in opremljeni z notranjimi utrd- bami."

"Avstrijci so podjeli več ljutih protinapadov v tesnih vrstah, a so bili raz- kopljeni in deloma uničeni po našem streljanju in bajonetnem napadanju. Proti jutru 24. marca se je začel so- vražnik umikati na gotovih točkah. Med dnevom smo ujeli kadih 100 čast- nikov in 5.600 mož ter poleg tega za- plenili več tucatov strojnih pušk."

"Na fronti proti zapadu od srednje reke Njemen na severnem Poljskem smo dalje napredovali."

134 dni prebili z 80dnevno hrano. Generalni glavni stan avstrijske ar- made, 23. marca, čez Berlin, 25. mar- ca. — Avstrijska posadka v Przemyslu je živel 134 dni o hrani, odmerjeni za 80 dni. Kako je prišlo do tega, da je bila velika trdnjava založena z le to primeroma malo množino živeža, je zanimiva zgodba, ki kaže, kako so ne- pričakovani dogodki izpreverili avstrijs- ke račune in preudarke ter pospešili rusko zmago.

En vojni zbor v Przemyslu. Dunaj, 26. marca. (Čez Amsterdam in London.) — Avstrijski tiskovni ur- ad naznanja:

"Dejanska posadka v Przemyslu je bila sestavljena med zadnjimi tedni oblege samo iz 44.000 mož vseh orož- nih vrst. Dve tretjini posadke so tvo- rili črnovojniki (?). Od skupne vsote se mora odšteti na izgubah približ- no 10.000 mož."

"Rusko naznanilo, da se je predalo 100.000 mož ali še večje število, je smešno. Rusi so vsakako prišli iz prejšnjih bojev v trdnjavi zaostale ra- njence in ujetnike ter iz civilnega pre- bivstva nabrane voznike, delavce in sluge."

"Število težkih topov je znašalo 55."

Avstrijci naskočili enajst postojank. Dunaj, 26. marca. (Čez London.) — Nočjo je bilo uradno naznanjeno:

"V Karpatih se nadaljuje srčito bo- jevanje. Ponovni ruski napadi podne- vi in ponoči so bili odbiti. Splošni po- ložaj je ostal neizpremenjen."

"V okraju južno od Zalesozykov so

naše čete naskočile enajst ruskih opi- rališč in ujele 500 mož."

"Na Rusko-Poljskem in zapadnem Galicijem je prišlo samo do topniških bojev."

Zvonik kot opazovališče. Washington, D. C., 26. marca. — Današnje uradno dunajsko naznanilo izpolnjuje danes v avstrijsko rusko po- slaništvo dospela brezlična brzojavka, ki se glasi:

"V jugovzhodno od Sulejowa leže- čem kraju Paradys je sovražnik uspe- šil zvonik kot opazovališče. Naše top- ništvo ga je razstrelilo."

Rusko uradno naznanilo. Petrograd, 26. marca. — V nadalj- njem povračevanju za ruski naval na Vzhodno Prusijo je nemški vodljiv zrakoplov spustil štirinajst bomb na poljsko mesto Lomzo in ranil devet ci- vilistov, kakor brzojavljajo semkaj da- nes. Brzojavka iz Grodna pravi, da so Nemci požgali vladna poslopja v Suwalkih in potem več drugih stavb.

Sledeče uradno naznanilo je bilo iz- dano nočjo:

"Naši ofenzivi zapadno od Njemen- so sledili sovražni protinapadi. Boje- vanje se nadaljuje."

"V Karpatih na fronti med prelazo- ma Bartfeld in Uzok uspešno prodi- ramo, dasi je bil sovražnik ojačen. Dne 24. marca smo ujeli 1.700 mož in zaplenili dva topova."

"V smeri Munkaca, Stryja in Hus- boline so Nemci spet napadali naše postojanke, ali brez uspeha."

Nemško uradno naznanilo. Berlin, 26. marca. — Mestna in po- krajinska oblastva v Memelu naprav- ljajo spet red iz nerada, ki ga je po- vzročil ruski naval zadnji teden. Ne- mogoče je preceniti lastniško škodo in izgubo. Dežela od Memela vzhod- no in severno od ruske meje je opu- stošena.

Navzočnost velikega zbora vojakov in več vojnih ladij v luki je zelo po- mirila prebivalce in jih zagotovila, da jih Rusi ne bodo več nadlegovali, ven- dar tupatam še prevladuje strah.

Vojni urad je danes izdal sledeče naznanilo:

"Ruski napadi ob jezerih vzhodno od Avgustowa so bili odbiti."

Ljuti boji v Karpatih. Dunaj, 27. marca. — Vojni glavni stan je danes izdal sledeče naznanilo:

"Ruski napadi z novimi četami so se popolnoma izjalovili. Sovražnik je ut- rpetel težke izgube."

"Po gričevju na obeh straneh doline Latorške, južno od Laboczreva se na- daljujejo hudi boji."

"V Bukovini severovzhodno od Čer- novic so naše čete prepodile mnogo močnejše ruske oddelke čez mejo. Za- sedli smo več vasi, ujeli nad 1.000 mož in zaplenili dva topa."

Rusi prodrli na Ogrsko. London, 27. marca. — Rusi so zopet prodrli čez karpatsko gorovje in pri- skajo po slemenih navzdol na ogrsko planjavo. Ena kolona velike ruske ar- made, ki poskuša navaliti na Ogrsko, si je izsilila pot skozi prelaz Dukla in prodira proti Bartfi, severni končni postaji železnice, ki drži v Budimpešti.

Avstrijci v tem okrožju se umikajo proti Bartfi, po uradni brzojavki iz Pe- trograda, in med svojim umikanjem pustošijo okolno deželo in požigajo vasi, da preprečijo zapleno potrebščin po sovražniku. Med požganimi vasi je bila vas Zbore.

Dalje vzhodno se ruske in avstro- nemške čete obupno bijejo za druge gor- ske prelaze.

Avstrijsko uradno naznanilo. Dunaj, čez London, 28. marca. — Sledeče uradno naznanilo je bilo izda- no nočjo:

"Ruski napadi v dolinah Ondawe in Laboczre (Karpati) so bili odbiti. Bo- jevanje na obeh straneh dolin se je zmanjšalo izza včerajšnjega jutra. Med dnevom in nočjo so bile topniške pra- ske."

"V drugih delih Karpatov je bilo trdovratno bojevanje. Ujeli smo 1.230 Rusov. Zasedujoč Ruse, smo uje- li še 200 mož."

Rusko uradno naznanilo. Petrograd, 28. marca. — Ruski ge- neralni štab je izdal sledeče naznanilo:

"Zapadno od Njemenja (severno Poljsko) so se spopadi dne 27. t. m. razvili v ofenzivo na obeh straneh. Medlo streljanje s topovi se nadaljuje pri trdnjavi Osovec."

"V okraju rek Skwa in Omulew na fronti Tartak-Wach-Zavady je bil tr- dovraten boj za nemške postojanke. Med dnevom smo ujeli 600 Nemcev,

med njimi pet častnikov, ter zaplenili dve strojni puški."

"V Karpatih se je naša ofenziva raz- vila dne 26. t. m. posebno v smeri Bartfelda, kjer smo zavzeli novo linijo višin na fronti kakih 35 vrst (vrsta je dve tretjini milje)."

"V boju z bajonetom za posest vi- šine št. 389, vzhodno od vasi Mlima- rocz, smo razdelali tri bataljone Av- strijcev. V smeri Munkaca in Stryja smo odbili več napadov sovražnika, ki je brezuspešno poskušal vreti mno- žino ročnih granat v naše okope."

TURKI KOLJEJO KRISTJANE. Ameriški misijon v Perziji nudi za- vetje ubežnikom.

Tiflis, 25. marca. — Brzojavke in visma, prejeta tukaj iz mesta Urumiah v severozapadni Perziji, opisujejo po- žaj ameriškega misijona tamkaj kot obupen vsled klanja asirskih kristja- nov po turških rednih vojaki in Kur- dih.

Poroča se, da je 20.000 kristjanov že mrtvih ali pogrešanih, 12.000 drugih se je zateklo v kavkaško gorovje in 17.000 drugih je v preteči nevarnosti v misijonih.

Od teh se je 15.000 zateklo v postaje ameriškega misijona in 20.000 drugih v francoskem misijonu. Bolezen se je pojavila med ubežniki in povzroča veliko trpljenje.

Ameriška zastava rešila 3.000. Harry P. Packard, doktor misijonar- ske postaje v mestu Urumiah, je stavlil v nevarnost svoje življenje v uspeš- nem poskusu, preprečiti strašno klanje v Gebotapi, kamor se je zateklo 3.000 asircev.

Bojevali so se tri dni in so porabili vse svoje strelivo. Tedaj je dr. Pack- ard razvil ameriško zastavo in prodrl med linije. S tem dejanjem je rešil vse razun 200 Asircev, ki so bili se- zani v neki cerkvi.

Brzojavka, prejeta v Tiflisu iz me- sta Urumiah včeraj, pravi, da je se- desdeset turških rednih vojakov pri- čel ameriški misijon, obesilo pravo- slavnega škofa Mar Elio in širi pravo- slavne duhovnike ter pretepo in psovalo misijonarja Allena. Malo prej je bilo šestdeset ubežnikov izvečenih iz francoskega misijona in usmrčenih vkljub milim prošnjam redovnic.

Vsi moški usmrčeni. V Gulpašanu so bili Kurdi posebno okrutni. To je bila zadnja od skupaj 103 asirskih vasi, ki se je obdržala in bila zavzeta pred mesecem dni. Kur- di so veleni vsem moškim na ceste, so jih zvezali v skupine po pet, odkoraka- li z njimi na pokopališče in jih usmr- tilo na divji način.

Deklice in starejše ženske so bile potem usmrčene z veliko grozovitost- jo, dočim so bile dekleta in mlajše že- ne odvedene kot sužince.

V zaščito Američanov. Washington, D. C., 26. marca. — Razburjiva poročila o grozovitostih, vstevši obešenje šestdesetih mož vze- tih iz francoskega misijona in petih iz ameriškega misijona v Gulpašanu, Perzija, so izpodbudila državni depart- matment danes k nadaljnjim prizade- vavi v doseg zaščite za ameriške mi- sijonarje in ubežnike v sosednjih me- sta Urumiah, Perzija, kjer upor Kur- dov proti splošno klanje kristjanov.

Poslaniku Morgenthauu v Carigradu je tajnik Bryan naročil, naj nujno zahteva od turške vlade odposlatve zaščite v dotični okraj, in turška vlada je baje obljubila pomoč.

Tudi ruski poveljniki v krajini blizu Tiflisa so bili naprošeni, da odposljejo vojakov na pomoč ogroženim kristja- nom.

Ponesrečen podmorski čoln Z. D. Honolulu, T. H., 25. marca. — Ame- riški podmorski čoln F-4, ki je izginil pod vodo ob 9:15 dopoldne dve milji od tukajšnje luke, se ni zopet prika- zal do nočjo, in bati se je za njegovo varnost. Njegovo posadko tvori pet- indvajset mož pod poveljstvom poroč- nika Alfreda L. Ede.

Honolulu, 26. marca. — Ameriški podmorski čoln F14, ki se je pogrez- nil in je bil pogrešan izza včerajšnjega dopoldne, so zasledili s kljukami in ga vlečejo pod vodo v luko.

Uradniki imajo malo upanja, da je možno še živo. Čoln je bil na mor- skem dnu šestindvajset ur in zraka je bilo premalo, da bi možno toliko časa ostalo živo.

Thawov boj za svobodo. New York, 26. marca. — Na sodnem kolektarju prizivnega sodišča je bil za danes Harry Thawov priziv proti od- loku nadsodnika Page, ki je odklonil predlog Thawovega zagovorništvu, naj se njegov branjenec izroči nazaj v New Hampshire. Harry Thaw je bil zaroten obtožbe oproščan.

Velike nemške izgube v bojih na Francoskem.

V 20dnevem bojevanju v Champagni izgubili Nemci na mrtvih, ranje- nih in ujetih 50.000 mož.

V DARDANELAH GRME TOPOVI. Zavezniško brodogve zopet začelo bombardovati trdnjave.

London, 25. marca. — "Admiralstvo je prejelo zanesljivo vest, da je bil nemški podmorski čoln U-29 pogrez- njen z vsem moštvom."

To poročilo, izdano nočjo uradno, je zelo razveselilo London, ker je ime- novani podmorski čoln najbolj ogro- žal brodatstvo. To je šesti nemški podmorski čoln, ki je bil pogreznjen.

Zrakoplovci bombardovali Metz. Pariz, 26. marca. — Francoski zra- koplovci so danes bombardovali veliko nemško trdnjavo Metz in tudi Zeppel- inove hangarje v Frescatju. Urad- no poročilo pravi, da je dvajset bomb spuščenih na železniško postajo v Metz, povzročilo strah in trepet.

Zrakoplovci, po številu šest, so se varno vrnili do francoske linije, pravi naznanilo, dasi so bili silno obstrelje- vani po protizrakoplovskih baterijah v Metz.

"Bombardovali smo tudi barake vz- hodno od Strassburga," dostavlja na- znanilo.

Praske so se vsrile tudi drugod ob dolgi bojni črti.

\$20.000.000 podpore za Belgijo. London, 26. marca. — Finančno po- ročilo, izdano tukaj danes po ameri- ški komisiji za podporo v Belgiji, kaže, da so bila živila v skupni vrednosti \$20.000.000 oddana Belgiji izza priče- ta komisijskega delovanja.

Bitka v Alzaciji. Pariz, 27. marca. — Po trdovratni borbi, ki je trajala več dni, so franco- ske čete zopet zavzele važno višino Hartmanns-Weilerskopf v Alzaciji. Francoske izgube so bile velike, toda zmaga daje Francozom postojanko, ki obvladuje druge griče v istem okraju.

Berlin, 27. marca. — Nemški ge- neralni štab je danes izdal poročilo o razvoju bojevanja, ki se glasi:

"V Vozejih so Francozi včeraj na večer zavzeli vrh Hartmanns-Weiler- kopf na robu višine, ki jo obdržujejo nemške čete."

Nemške izgube velike. Chalons-sur-Marne, Francija, 28. marca. — Enajstisoč mrtvih Nemcev je bilo pobranih iz okopov, ki so jih pridobili Francozi med dvajsetdnev- nim bojevanjem v okraju Champagne. Nemške izgube na mrtvih, ujetih in ran- njenih cenijo francoska vojska obla- stva na 50.000 mož.

V Dardanelah grme topovi. London, 25. marca. — Anglo-franco- sko brodogve je zopet plulo v Darda- nele in začelo hudo bombardovati tur-

Villove čete poražene. Brownsville, Tex., 28. marca. — Po ljuti bitki in porazu Villovih čet pri naskoku na Matamoros po Carranzovi posadki pozno včeraj ni bilo danes nič bojevanja, izvzemši manjše praske juž- no od mesta. Villovi častniki so na- znanili, da pričakujejo prihoda topni- štva, predno obnovijo oblego.

Prvi naskok na matamoroske okope po 2.000 konjikih je bil drag poskus od strani napadnikov, katerih je bilo 100 usmrčenih in 400 ranjenih, kakor da- nes uradno naznanjajo. Carranzovi branitelji so izgubili deset mož na m- rtvih in petindvajset na ranjenih.

Carranzov konzul tukaj je potrdil poročilo, da je bilo petindvajset Vil- lovih vojakov ujetih, a je zanikal daleč razširjeno govorico, da so bili usmr- čeni.

Črna pošast. Saginaw, Mich., 26. marca. — Charles Kimbrough, črnc, je bil danes spo- znan krivim, da je 8 let staro Rose Fernier umoril in potem truplo segal v kurišče neke tovarne. Porotniki so se po 20urnem posvetovanju zedinili na krivdorek.

V laboratoriju za anatomijo vseuč- lišča michiganskega je bilo dognano, da so v pepelu najdeni kostni drobci izhajali od človeškega okostja.

Ubežali iz blaznice. Chester, Ill., 25. marca. — Trije od stanovnikov državnega zavoda za bla- zne zločince, ki so včeraj utekli, dosedaj še niso ujeti. Samo eden, William Meyers, ki je bil zaradi umora obsojen v došmrtni zapor, je bil zasačen.

ške trdnjave blizu ožine, kakor brzo- javljajo z otoka Tenedosa danes po- poludne. Več trdnjav blizu Kilid Bahra je medlo odgovarjalo, a kmalu utihnilo.

London, 26. marca. — Britanski su- perdreadnought "Queen Elizabeth", podpiran po bojnih ladjah "Triumph" in "Agamemnon" in križarki "Corn- wall", v spremstvu flotile minotrebil- cev, je doplul v Dardanele in pričel sistematično obstreljevati turške trdn- javice na dolg streljaj, kakor danes brzojavljajo iz Aten.

Še več ladij v Dardanele. London, 27. marca. — Dvajset veli- kih bojnih ladij, osem močnih križark in od 40.000 do 50.000 vojakov se zbira ob vzhodu v Dardanele za velik napad na turške utrbe, kakor brzojavljajo iz Aten semkaj nočjo.

Superdreadnought "Warspite", se- strska ladja velikanske "Queen Eliza- beth", je dospela danes zarana od oto- ka Tenedos. S to ladjo so bile ena britanska bojna ladja in ena križarka, dve francoski bojni ladji in dve križar- ki ter ena ruska križarka.

"Resnični poskus, izsiliti Dardanele, se kmalu prične," je izjavil neki ad- miralski uradnik.

Bombardovanje. Tenedos, 28. marca. — Zavezniško brodogve je zopet začelo prodirati v Dardanele, in silno streljanje se zdaj nadaljuje v morski ožini. Poluotok Gallipoli je tudi močno bombardovan. Vreme je popolno.

Britanski zrakoplovci so vsak dan pozvedovali, če niso ladje nastopale, in včasih so bili videti tudi nemški zra- koplovci.

MAL POŠLJIMO DAR SVOJIM DRAGIM NA ALTAR. Ker so v naši stari domovini tako žalostne razmere radi vojke, zato naši sorodniki, prijatelji in znanci tam trpe veliko pomanjkanje denarja. Po- nekod ga ne morejo dobiti iz bank, zato morajo trpeti pomanjkanje poleg vsega svojega premoženja.

Zdaj je čas, da se vsakdo spomni svojih trpečih v stari domovini. Po- šljite svojim, čigar potrebe so Vam najbolj poznane, pa tudi ste sigurni, da pride Vaš dar v prave roke in v pravi namen. Nikdar poprej niso naših dar- rov tako potrebovali kot zdaj. Usmi- limo se jih!

Nalašč smo cene denarja tako zni- žali, da vsakdo lahko pošlje po naj- nižji tržni ceni. Mi ne gledamo za dobiček, temveč za dobrobit naroda, ki zdaj potrebuje pomoči.

Delavske razmere so zdaj slabe po- vsod in trgovske tudi, pa vendar si lahko pritrhamo vsaj en dolar, da ga pošljemo v staro domovino svojim dragim trpinom na altar.

Pošiljamo denar v staro domovino: na Kranjsko, Štajersko, Primorsko, Hrvaško, Koroško in vse druge Av- stro-Ogrske dežele, ter na vse druge kraje in sicer popolnoma zanesljivo, točno in po pravi dnevni ceni.

V stari domovini izplača denar c. k. pošta:

Prave denarne cene so tu navedene. Kdor računa več, račun preveč.

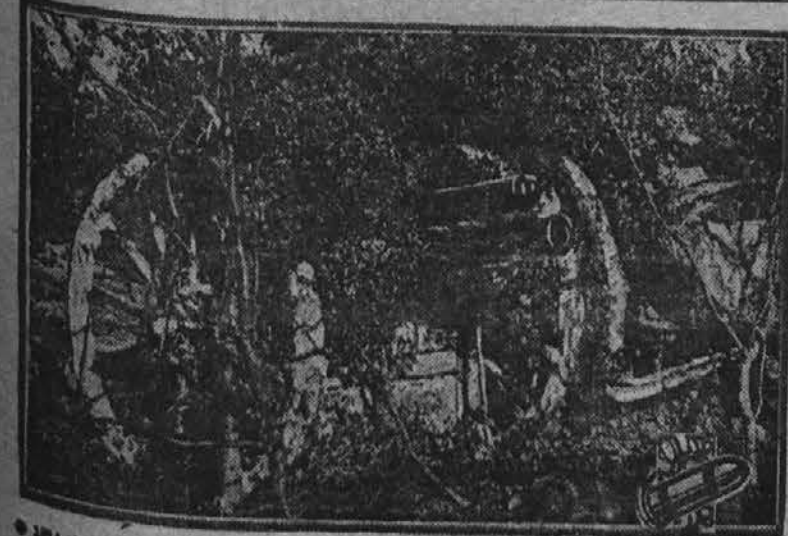
K 5.....\$.95	K 120.....\$ 20.40
10.....1.85	130.....22.10
15.....2.70	140.....23.80
20.....3.55	150.....25.50
25.....4.40	160.....27.20
30.....5.25	170.....28.90
35.....6.10	180.....30.60
40.....6.95	190.....32.30
45.....7.75	200.....34.00
50.....8.50	210.....35.70
55.....9.35	220.....37.40
60.....10.20	230.....39.10
65.....11.05	240.....40.80
70.....11.90	250.....42.50
75.....12.75	260.....44.20
80.....13.60	270.....45.90
85.....14.45	280.....47.60
90.....15.30	290.....49.30
95.....16.15	300.....51.00
100.....17.00	310.....52.70
110.....18.70	

Pri teh cenah je poština že vraču- nana.

Pazite na naše prave cene denarja. Denar nam pošljite po Vaši naj- bližnji pošti; obenem priložite "Money Order-ju" še svoj natančen naslov, istotako natančen naslov ose, oseb, kateri se naj denar izplača na pošti v stari domovini.

Pošiljajte in pisma naslovite na: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Illinois.

Vse naše poslovanje je jamčeno.

ANGLESKO TOPNIŠTVO SKRITO. — BARKE RABLJENE KOT BOLNIŠNICA NA FRANCOSKEM. Zgornja slika kaže vojake in topove skrite kolikor mogoče pred ogled- niki v zrakoplovih. Spodnja slika kaže barke, izpremenjene v bolnišnico ob morskem bregu na Francoskem.

Amerikanski Slovenec

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine. Ustanovljen 1. 1891.

Izdaja ga vsaki Torex in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inorp. 1. 1899.

v lastnem domu 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol let.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREI.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznani POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.
Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic newspaper for the Slovenian Workingmen in American, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesday and Fridays by the

SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 29. marca. — Prvo glavno zborovanje začasnega odbora Družbe sv. Družine in zastopnikov njegovih podružnic se bo vršilo v Jolietu prihodnji, velikonočni ponedeljek, dne 5. aprila 1915, in sicer v dvorani slovenske šole sv. Jožefa. Opozorjamo na tozadevno predsednikovo naznanilo v tej št. A. S.

— Volilni boj v mestu Jolietu se pričel. William H. Clare, kandidat za župana, je v soboto, razglasil svojo platformo. V istej pravi med drugim: Trikrat so Jolietčanje glasovali o lokalni opčiji in trikrat so jo zavrgli. Ljudstvo je govorilo. Zato je dolžnost vsakega kandidata za župana ali komisionerja tega mesta, vpoštevati ljudski razsodek. Kdor bi deloval za odpravo saloonov proti ljudski volji, bi bil izdajca in nesposoben za urad.

— "Deseti brat". Priprave za uprizoritev "Desetega brata" na odru Sterne dvorane dne 18. aprila v prid slovenskim vojnim ranjenim se vršijo z veliko vneto in pridnostjo. Doseganje vaje so pokazale, da bo predstava "Desetega brata" po naših diletantih res nekaj lepega. Skoro vse najboljše naše igralne moči nastopijo v tej narodni igri, ki se vrši na Dolenjskem, zato je zanimanje za predstavo čimdalje večje.

— Popravek. Zadnjič smo poročali, da je v Chicagu v sredo umrl g. Alojz Poglajen, a glasilo bi se moralo: Avgust Poglajen, kar bodi s tem popravljen. Pokojni Avgust Poglajen, 2300 S. Robey st., je bil do dne 31. dec. 1914 eden izmed nadzornikov K. S. K. J.

— Na farmi našel srečo. Pred kakimi desetimi leti je g. Math Bauer, naš rojak in brat g. Johna Bauer, stanujočega "na hribu", odšel v državo Missouri, kjer je vzel v zakup neko farmo blizu mesta Clyde. Te dni je pisal svojemu prijatelju g. Johnu Juršiču, 109 Indiana st., da je sedaj srečni posestnik dotične farme, ki jo je kupil za \$19,800, od koje vsote je izplačal že nad \$14,000. Farma obsega 220 akrov, in naš farmar ima sedaj 40 prašičev, 31 volov, 8 konj in mnoge druge živali. G. Math Bauer je star kakih 40 let in ima dvoje otrok.

— Pisma na jolietški pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Bajuk Mrs. Jurij, Bambič Reza, Borzevčev Steve, Čevko John, Grahek John, Krpan Daniel, Malčič Anton, Pegla Frank.

Anaconda, Mont., 20. marca. — Ker dobim več vprašanj od rojakov, tako je tu z delom, naj tu povem: Tukajšnja

topilnica sicer dobro obratuje zdaj že par tednov, toda ljudstva je toliko, da bi še eno tako šmelco ronal. Novinec ne dobi dela pod nobenimi pogoji. Tu poznam ljudi, ki so že čez 10 let tu, pa stalnega dela nimajo, ker družba se poslužuje najnovjših strojev in ne gleda, da izda milijone dol., samo da število ljudi manjša. Zato, rojaki, ne silite v Montano, ker tu je največja draginja in mesta so redka! Mnogo ljudi pride sem od vzhoda, pripeljejo se z osebnim vlakom, a dosti jih je prisiljenih se poslužiti tovarnega za nazaj, ker so tu potrošili denar, a dela dobili niso. Pozdrav vsem Slovencem in dopisnikom A. S.!

Butte, Mont., 21. marca. — Z velikim začudenjem opazujem delovanje nekdanjega člana lista G. N. in tudi krasni dopisi v A. S. me zanimajo. Tudi jaz sem že večkrat prijel za pero, da bi opisal te velike neumnosti, ki prihajajo v G. N., a sem je vselej odložil, čaka jo izida njihove lige. Neki Blatnik pošilja v G. N. take budalosti, da se človeku kar gabi, ko jih prebira. Rojake imenuje izdajce, poturice, avstrijake in Bog vedi še kako, in take blatne besede tiska ter pošilja med narod list, kateri je plačevan in vzdrževan od istega! Urednik G. N., I. B., Jager in par drugih so razbobaali po vsej Ameriki o osvobojeju slov. naroda, a do danes ni njih eden stvarno povedal, za kaj pravzaprav da se gre. Kolikor spisov in dopisov berem v G. N., toliko razlike je med njimi, zato je čudno, da se ljudje dajo voditi za nos takim "voditeljem".

Slike, ki jih prinaša om. list, delajo največjo sramoto slovenski javnosti. Ako bi drugi narodi znali brati, bi se zgražali nad oliko slov. naroda. Ako je kateri narod na svetu posebno zatiran, se lahko reče, da je irski. In zdaj, ko je vojska, pišejo vsi časniki o njem. Angleški listi v tem mestu so poveli tiskani od Ircev; da bi pa take grdobije prinašali o angleškem kralju kot G. N. o avstrijskem, se nikoli našel nisem.

Vprašam vas, voditelji lige, zakaj ne poveste, kaj da hočete? Zakaj izvajate denar od ljudstva, da imate z njim zabavne izlete, ko ne poveste ljudem, da jih tirate v sramoto in blamažo?

Kakor se zdi, ste pomotoma natisnili govor E. Kristana, ki je povedal, kako posledice bo imela vaša liga. Povedal je, da ko bi prišlo do glasovanja, bi 75 odst. Slovencev glasovalo, da ostanejo pod Avstrijo. Jaz pa z mirno vestjo trdim, da več kot 90 odst. bi jih tako glasovalo pri popolni svobodi in tajnem glasovanju, zavedajoč se, da bolje bi se jim ne godilo pod katerokoli drugo vladno, pač pa slabše.

Da govorim resnici na ljubo, povem, da g. Kristana osebno ne poznam, in v političnem ter verskem prepričanju sem popolnoma nasprotnega mnenja z njim; vključu temu pa visoko pozdravljam njegov govor v Chicagu dne 28. febr. t. l. Kakor predsednik na shodu v Chicagu, tako vsi pisatelji v G. N. ne znajo, za kaj se gre. Eden je sprožil misel, in zdaj grejo drugi za njim, kakor ovce za ovnom; če namreč pade on v prepad, bojo vse poskakale za njim. Ali ste premislili, kako bo posledice vaše lige? Ali ne vodite ljudstva v največjo past, sramoto in blamažo? Veselite se, da bo Avstrija prepala. Na drugem mestu piše isti dopisnik ter priporoča upor proti Avstriji z vsemi sredstvi. Oj zarobljenici! Ako jo razkosajo že druge države, čemu potem tu v Ameriki upor proti njej? Ali ne kažete s tem popolno nezmožnost, voditi narod?

Vzemimo sedaj dve točki v pretes in sicer 1. da bo Avstrija prepala, in 2. da bo zmogala. 1. Vi dopisniki v G. N. se že bahate, da ste rebeli i. t. d. Ali mislite, da v slučaju avstrijske poraze in če Slovenci pridemo pod drugo vladno, da vas bo z odprtimi rokami prejel, če ste že začeli kal ustaje, ali pa se bo ozirala na vaše neumnosti, ki jih sedaj v Ameriki počenja? Nikdar in nikdar ne. 2. Naj pa Avstrija zmaga številne svoje sovražnike, ali se bo ozirala na par ameriških Blatnikov in Jagrov? Kaka neumnost je to! — Po mojih skromnih mislih liga bi bila umestna le v enem slučaju, in to je v slučaju avstrijske zmage, in to naj bi počeli vemožje v stari domovini (ne pa kake lukavice v Ameriki) in isti bi vladni predložili svoje hrabre sinove, ki so žrtvovali življenje za domovino i. t. d. in naj bi zahtevali svoje pravice združeno z drugimi Slovani ter naj bi vladno dovolila slovensko oz. slovansko pravo v obliki že večkrat zahtevanega "trializma". Rojaki v Ameriki pa naj bi jih denarno podpirali. To, edino to bi bila resna deska, za katero bi se imeli loviti.

Kakor je razvidno iz dopisov v G. N., je že več rojakov dalo več ali manj denarja za ligo; vprašaj pa katerega-koli teh, zakaj je dal, ti ne bo dal odgovora, ker ga ne zna.

V št. 54 G. N. piše neki Komp.: "Ker ste pa tako daleč prišli, da hočete cel slovo. rod izdati, se preneha pa vsako potrpljenje ter se vam kliče: Do tukaj in ne dalje! Narod naj vas sodi" i. t. d. i. t. d. Nadaljuje: "Ti A. Slovenec po nevednem nosiš to ime. Ti zlorabiš vero za poneumneje slov. naroda. Ni zameriti Avstrijkom" i. t. d. Tudi piše o "Glasniku" in "Proletaratu". (Teh listov jaz ne poznam. Op. pisatelja.) Vprašam te, g. Komp., kdo te je pooblastil zaničevati slovensko ljudstvo in njih časopise? Kdo ti je dal oblast, da gromiš: do tu in

ne dalje? Pokaži Ti, zvesti hlače Blatnikovih blamaž, pooblastilo Slovencev v starem kraju, da jih smeš tu v sramoto pripravljati! Povej — povej!

Se nekaj: V št. 60. Blatnik trdi, da je rajni g. Kranjec koval dopise v svetisti i. t. d. Ta spis je tako grd in umazan, da se človeku stidi nad njim. Sramoti duhovne in vse, kar ne trobi v njegov rog. Na drugem mestu pa vabi duhovščino v svoj brlog. Kateri duhovnik pa bere G. N., mislim, da ima že dovolj, ko je videl ono sliko Krista in vrača skupaj, zna, v kakšm druhalu se nahaja, bo gotovo opustil to neumnost in bo naprej vodil svoj posel po poklicu.

Slednjič pa rečem: Vojska bo mimla, prej ali slej. Sedaj kujete tu v Ameriki ki neumnosti v obliki lige, po vojni pa se boste smejali onim, ki bojo trpeli zaradi vas in vaše lige.

Ob sklepu pa kličem: Rojaki, pomagajte svojcem v domovini, ki so potrebni, vsak dolar bo dobro došel, namesto da bi tu tem lahkoživcem dajali za njih zabavo, torej ne v Ligo. Š.

Cleveland, Ohio, 22. marca. — Veti ko se piše dandanes o sužnosti, da se otrsotno jarma in da se časi spreminjajo i. t. d. Ali pogledaj zlomka, kaj sem videl: nekoč mi pride v roke tukajšnji list, ki ga izdajata dva moža, Lojze pa Edi. Lojze bi bil rad katoličan, pa je potuhnen. Tisti "ta Rdeči" — saj veste, koga čem reči — Edi pa za njim zobe kaže. Ravno tako je. No, kaj pa pišeta? Pa pogledajte vse št. Cl. Am. Opozorjate, da kupujemo svoje potrebščine edino le pri trgovcih, ki imajo oglaševanje v njunem listu, torej to se pravi: idimo mimo slov. trgovca in idimo k Judom ali v mesto k Bailey ali May Co., katere oglaševanje hodi Lojze prosit, pa mu ni mar, če si Jud ali Slovenec, samo da je groš! Pa kaj se pravi? Kdor bo šel kaj kupit, naj še posebno pove, da je zato prišel kupit k njemu, ker ima oglaševanje v Galeriji. No pa taka tiranija naj bi bila med nami tu v Clevelandu, kjer je največ slovenskih trgovcev? Pa pride arabski krošnjar L. B. in nam bo ukazoval, kam moramo iti kupovati, in zraven, kaj moramo govoriti. To ste ga pa tiči! To bi bila rusko-srbska tiranija. Oh, živel Avstrija! Živel slovenski vojak! Zmaga naj bo vaša, po zmagi pa pravica Slovincem!

Torej rojaki Slovinci, kdo nam sme ukazovati, kam naj gremo kupovati? Nihče. Ni ga bilo, ni ga bilo takega junaka, kot je bil en velik Ribičan, ki je bil za fanta. Ni moj namen zagovarjati ali hvaliti tega ali onega trgovca. Ali naše geslo naj bi bilo: Svoji k svojim! Pač je sramotno za vsakogar, kdor gre mimo slovenskega pa k tujeu. To si lahko vsak misli, da ni pravo. Torej vprašanje: ali nam je potreba tuja podpirati? Ne. Mar nimamo tukaj vsakovrstnih slovenskih trgovcev? Gotovo. Čemu potem ti Slovinci stojijo pri Judu ali še celo v mesto greš, namesto da bi šel k Slovincem, k temu ali drugemu i. t. d. in si kupiš obleko, obuhvalo in drugovrstno blago, kar potrebuješ v tvoji družini? In ti Slovinci, ti rabiš pohištvo? Tu pa tam se vidi pri tujem trgovcu našega rojaka, ki sprašuje za ceno omar, stolov, peči i. t. d. Nazadnje ga tako zmeša, da mora več plačati kot bi pri Slovincu, domačem rojaku, pri enem ali drugem. In potem pa naj bo prijateljstvo med nami? In mi vsi oz. večina se premalo oziramo na naše trgovce, nasprotno je pa slov. trgovec nam lahko na pomoč vsaki čas in ob vsaki priliki. Jože se pridruži, pravi: "Delat naj gre!" Janez pravi: "Pa naj gre." Na, še mi nimamo kaj delati, in to so izgovori! Navsezadnje pa gremo v tuje trgovine, pa desetkrat preležano blago kupujemo, namesto da bi šli v slovenske trgovine. Torej geslo naj bode: Svoji k svojim — ako nam ni eden po volji, gremo k drugemu i. t. d.

Kakor Vam je znano, urednik Am. Sl., se misli ustanoviti oziroma se bo nov list "Sloga". In v novi list se bje tako močno Lojze z svojo glavico, da je dobro, da ima tako debelo glavo. Bojimo se, da mu slabo ne pride, kot je Blatniku, ki so mu "sprahno" zmešali. Oh ti liga, liga, slaba se kaže! Ti Blatnik, ti si revček. Vodiško Johancu bi Ti jaz privoščil. Ljudem se smiliš. Za ligo ne marajo, še manj bodo dali. Kaj misliš, da delavec groše po tleh pobira?

Pred tremi leti smo ustanovili Dobrodelno Družbo. Lojze je bil predsednik. Več, kakšnega pomena je bila? Ako bi bila še danes, marsikatero solzo bi obrisala v sedanjih časih, ki so tu pa tam siromaki obžalovanja vredni: mož ne dela, žena bolna i. t. d. In Ti si komaj čakal, da smo razkopali in sedaj hvališ ligo in jo priporočaš in ljudem pesek v oči mečeš za prazen nič, da se bo nekaj mož gostilo za delavski denar, in taki možje, ki so morali iti od doma, ker so bila prevročila, in tukaj so še bolj vroča in od nikoder nič: sedaj pa ligo, tam bo groš in denar, in smodke se bojo kadile. Ali z ligo ne bo nič, pa še manj bode, da boste vi ukazovali, kaj in kako mora biti. Čemu niso vtičete, ali se mogoče vi vojskujete, mar ne kričite "Doli z Avstrijo"? Nasprotno se Slovenci vojskujejo in vi kričite "Pobijte slovenske vojske z Avstrijo vred" in rusko-srpski malom naj bo gospodar. Seveda, vi samo mislite, ampak vse drugače se bode zgodilo. To ste izdajice pri France Sakserjevem listu. In ti Franceji, zakaj tvoje zastopnike pošiljaš v slovenske hiše? Kaj misliš, da

ne razumemo? O dobro, ampak nič drugega ni potreba — vsaki lahko drug list naroči! Posebno v Clevelandu bi priporočal, da se vsaka poštna družina naroči Am. Slovenec, Ave Marijo in pa domači list pod imenom "Sloga". Sedaj pa "gudaj" pa pozdrav vsem! J. V., 12letni naročnik.

Indianapolis, Ind., 23. sušca. — Cenjeno uredništvo! Vsako spomlad, ko malo bolj toplo sonce posije, se že prikažejo mravlje iz svojih brlogov.

Tukaj v Indianopolisu tudi ne zaostajajo mravlje. Ko se je malo bolj toplo začelo delati, se je tudi ena velika mravlja izkotala iz svojega brloga. Pa si bo kateri mislil: kam pa je šla tista mravlja potlej? Ali glej, dragi čitatelj, naravnost v Gačnikovo halo. To je bilo ravno 20. sušca zvečer. Kaj je tista mravlja, si boš mislil, dragi čitatelj. To je v osebi Anton Mravlje, po duhu socialist, in sedaj pristaja Slovenske Lige. Tukaj je imel pri sebi še enih osem oseb, med njimi nekoga Goriška, da bo po poklicu krojač, in nekoga modlerja, ki so na dolgo in široko razlagali svoj program v ti Slovenski Ligi. In s to svojo modrostjo so malo pogledali tudi čez morje v Evropo. V svoji razburjenosti je menda mislila ta tropa ligarjev kar vdrati v Evropo, nad evropske vladarje. Najbolj jim je na poti Avstrija, zato ki je katoliška. Ti ligarji so govorili, da kedo je kriv sedanje svetovne vojske, da so enkrat že leta 1888. v Berlinu sklenili, da bodo poskusili vladarji, kako morjino orodje da imajo. To je tako govorjenje teh ligarjev in socialistov, kot da bi nalašč naredili to strašno vojno, da pa je sedaj še bolj prilika bila, ko so umorili avstrijskega prestolonaslednika in njegovo soprogo v Sarajevu, in da je tega najbolj kriva Nemčija, ki je ščuvala Avstrijo v vojsko. Vi slovenski ligarji, ali je že bila leta 1908. tudi Nemčija kriva, ko je avstrijski cesar prikopil Bosno in Hercegovino k Avstriji? Tedaj se je začelo po celi Srbiji ropotanje, zakaj da Srbom ni pripadla ta dežela, in Rusija je začela šuntati Srbijo, da naj mobilizira svojo armado in napove Avstriji vojno, češ da ji bo Rusija pomagala in še druge države. Avstrija je sklicala svojo armado in jo poslala v Bosno, da je vse meje zastražila. Ruska armada je že bila kar pripravljena vdrati čez mejo v avstrijske dežele. In ko je bilo že najbolj napeto med temi državami za vkresati ogenj vojske, se je pa Nemčija oglasila s svojo sabljo kot zvesta zaveznica Avstriji. Tedaj se je zbal Rusija in Srbija in še druge države, kot so zdaj v vojski proti Avstriji in Nemčiji. Vi slovenski ligarji govorite, da boste slovensko ljudstvo osvobodili, pa mislim, da vi imate napačne misli. Govorite, da kako je sedaj v nevarnosti Primorsko s Trstom in Goriško ter južno Tirolsko. Enkrat pišete v Glasu Naroda, da kako Nemčija baranta za tiste avstrijske dežele, da jih ponuja Italiji, da bi ostala nevtralna; v drugič se pišete, da Italija bo sama vzela Trst in vso Primorsko in Pulj zraven, z največjim vojaškim pristaniščem avstrijskim; da sedaj je čas, da pristopite k Slovenski Ligi, dokler ni prepozno. Predragi ligovci, ali morda boste vi s tisto svojo ligo odvrnili italijansko vojsko, da se bo vas ustrašila, da ne vdere s svojo armado v avstrijsko Primorje? Zal je to, da že lansko leto niste Lige ustanovili, preden se je ta strašna vojska začela, vi bi jo pa kar ustavili! Če se avstrijsko-slovenske dežele z ognjem in mečem ne bodo osvobodile, če Italija vdere s svojo armado v Primorje in južno Tirolsko, tistim avstrijskim slovenskim vojakom, ki so v sedanjih vojski, bo hvala šla, če zmagovali sovražnika, ki sedaj preti slovenskim deželam pogin. Ko bi vi, slovenski ligarji in socialisti, da bi odprta pot bila suorska za popotovati v Avstrijo, sedaj ko je najbolj jim potrebno, svojim slovenskim bratom iti na pomoč, ki se v najhujši stiski borijo s sovražniki, da bi tudi vi prišli za meč in puško, tedaj bi lahko rekli, da ste tudi vi pomagali osvoboditi slovenske dežele! Dragi slovenski ligarji, vi pa oznanjate in ropočete s tistimi praznimi sanjami, kot tisti človek, ki se mu v ponočnem dolgem spanju sanja, da hodi po velikih mestih, da je v svilo in žamet oblečen in da se mu vse priklanja; ko se pa prebudi, pa na svoji revni postelji leži, se izmučen od svojih dolgih sanj. Tukaj sedaj v Ameriki se lahko tako sanja na dolgo v sedanjem času, ko se slabo dela, ko imajo čas pretuhtati vse sanjarije v Slovenski Ligi. Pa prišel bode čas, ko se bo marsikateri kesal, zakaj je šel na limanice tem ptičkom. Marsikateri tukaj svoje težko zaslužene cente da za to ligo; ko je pa za cerkev ali slovensko šolo kaj treba darovati, za tisto stvar jim pa ne gre v glavo, da bi bilo treba kaj prispevati, da bi se njih otroci tudi kaj v slovensčini učili, da bi se njih rod ne potnjil tukaj med Angleži. Tam v Avstriji sami vidite, da kako so Slovenci pod pritiskom Nemčije. Pa tam v Avstriji imajo Slovenci svoje slovenske šole in slovenske učitelje; ali je kaj tukaj v Ameriki veliko učiteljev slovenskih, da bi podučevali vaše otroke v slovenskem jeziku? Tam v Avstriji po slovenskih deželah imajo uradnike po sodnihih tudi slovenske, da uradujejo slovenski; imajo Slovenci tudi državne poslance slovenske, da se za njih pravice potegujejo; ali je kaj tukaj v Ameriki tako? Saj je tukaj že dosti Slovencev, bi tudi smeli imeti v vsaki državi kojega slovenskega uradnika tam na "korti", da bi se Slovenci

mogli kaj pogovoriti z njim, da bi ne bilo treba tolmača vsakemu iskati, kateri ima kaj opravka pri teh angleških gosposih. Ali pa zdaj, ko je tako slab čas tukaj v Ameriki, ko delavci povsod dela iščejo pa ga ne dobijo, denarja nimajo; tukaj pogledjte siromake, ko še beračiti ne smejo, tukaj jim delite vi ligovi dobrotniki, imate tukaj veliko priložnost deliti svoje dobrote. Tukaj lahko vidite, da daste kakemu ubogemu siromaku. Tam pri tisti Ligi se pa ne ve, kam se bo tisti denar pogreznil. Ali pa tam v Avstriji, ki je zdaj huda stiska za denar, zdaj čas, da jim pomagate svojim domačim, ko veste, kam boste poslali denar, ki bo vsak cent se na dobro obrnil.

Za zdaj zaključim to svoje pisanje.

Tebi, Amerikanski Slovenec, pa delim, da bi se obilo novih naročnikov glasilo, kajti ta list je pravi katoliški in berač slovenske Slovenec in naročnik bil tega lista.

Zvest avstrijski Slovenec

Jadranska Banka

Popolnoma vplačena glavica 8,000,000 kron. Prihranki 780,000 kron.

Glavni urad: TRST.

Podružnice na Dunaju, Dubrovniku, Kotoru, Ljubljani, Metkoviću, Opotiji, Šibeniku, Splitu in Zadru.

Priporoča se za vse bančne posle.

Sprejema denarne vloge in jih obrestuje, kupuje in prodaje vrednostne papirje in daje informacije vseh vrst.

Prevzemlje menjice, dokumente in tirjatve za Avstro-Ogrsko, Bosno in Hercegovino, Albanijo, Črno goro, Grško, Rumunijo, Srbijo, Turčijo i. t. d. — BRZOJAVNI NASLOV: JADRANSKA.

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen. 1. 1895

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

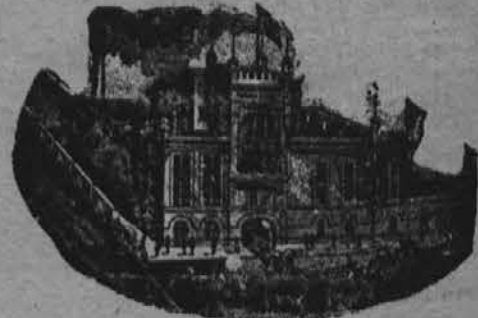
Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mar. tvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu. Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočiji in vsi delavci so Slovenci.

JOLIET CITIZENS BREWING Co.

North Collins St., Joliet, Ill.

Pijte "Elk Brand" pivo

Izdelovalci najboljšega piva sodčih in steklenicah.

Skozi pustinje in puščavo

ROMAN IZ MAHDIJEVIH ČASOV.

Spisal Henrik Sienkiewicz. Prevel dr. Leopold Lenard

(Dalje.)

S tem se je končal pogovor. Stanko je vedno bolj mislil na veliko potovanje proti vzhodu, pomneč kar je govoril Linde, da je tam mogoče zadeti na Arabce s pobrezja, ki trgujejo s slonovo kostjo, morebiti pa tudi na misijonske karavane. Vedel je, da bi pomnilo tako potovanje za Nelko stransne težave in nove nevarnosti, jasno mu je pa tudi bilo, da ne morejo celo življenje ostati na Lindejevi gori in da bodo morali kmalu odriniti na pot. Čas po spomladanskem deževju, ko se voda pokriva okužljiva močvirja in je povsod dovolj pitne vode, je zato najbolj pripraven. Na visokem vrhuncu se niso občutili vročine; noči so bile tako hladne, da se je bilo treba dobro odeti. Toda v dolini, v džungli je bilo znatno bolj vroče in znano je bilo, da pride kmalu silna vročina. Dež je sedaj samo še poredkoma škropil zemljo, gladina vode v reki je pa padala od dne do dne. Stanko je mislil, da se bo poleti morebiti tudi ona spremenila v enega onih "khorov", katerih je videti veliko v libijski puščavi, kjer samo po sredini struge teče ozek trak vode.

Vendar je odlagal odhod od dne do dne. Na Lindejevi gori je bilo vsem tako prijetno, ljudem, kakor tudi živalim! Nelka se je iznebila tukaj ne samo mrzlice, ampak tudi anemije, Stanka nikdar ni bolela glava; koža na Kaliju in Mei se je pričela svetiti kot temen atlas, Nasibu je izgledal kot mešona, hodeča na tankih nogah, King se je pa zredil ne manj kot konji in osel. Stanko je dobro vedel, da drugega takega otoka na morju džungle ne najdejo več do konca potovanja. In z bojaznijo je gledal v prihodnost, dasiravno so imeli sedaj veliko pomoč, a v danem slučaju tudi obrambo v Kingu. Tako je pretekel še teden, preden so se pričeli pripravljati na pot. Kadar niso delali zavojev, so izpuščali letajoče zmaje z obvestilom, da gredo proti vzhodu k nekemu jezeru in proti oceanu, izpuščali so jih neprenehoma, ker je prišel silen, včasih celo huraganu podoban zahodni veter, ki jih je dvigal in nesel daleč proti goram in čez gore. Da bi Nelko zavaroval pred vročino, je naredil Stanko iz ostankov šotora neke vrste nebo, pod katerim bi imela deklati potovati na slonu. King se je po nekaterih poskušanjih privadil do nevelikega bremena, kakor tudi do tega, da so mu privezali na hrbtu s pomočjo močnih palminih vrvi. Sicer je pa bil ta tovor precej v primeri z drugimi, s katerimi so ga nameravali obložiti in katere sta Kali in Mei spravljala in povežavala.

Malemu Nasibu so naročili, naj nasuši banan in jih med dvema ploščatima kamnoma zmleje v moko. Pri trganju težkega sadja mu je pomagal tudi King, zraven sta pa oba tako neusmiljeno veliko jedla, da je v bližini koč banan kmalu popolnoma zmanjkalo in sta morala hoditi k drugemu nasadu, ležečemu na nasprotnem koncu planjavice. Saba, ki ni imel nobene dela, jima je rad delal družbo pri teh izletih.

Toda Nasibu malo da ni z življenjem ali vsaj z jetništvom čisto posebnih vrst poplačal svoje gorečnosti. Ko je namreč nekoč nabiral banane nad bregom strme višine, se je zgodilo, da je naenkrat zagledal v skalni razpokli strašen obraz pokrit z črna najčezno dlako, ki je mrugal proti njemu z očmi in kazal bele okle, kakor da bi se posmehoval. Deček je v prvem trenutku okamenel od strahu, potem je pa začel bežati, kar so ga nesle noge. Komaj je pa stekel nekaj korakov, objele so ga kosmate roke, dvignile kvišku in kot noč črna pošast je začela z njim bežati proti prepadi.

K sreči je pa velika opica, ki je pograbila dečka, zamogla teči samo na dveh nogah, vsled česar jo je Saba, ki se je nahajal v bližini, lahko dotekel, ter ji pogreznil svoje čekane v pleča. Začela se je strašna vojna, v kateri bi moral pes vključiti svoj močnejši rasti in sili brez dvoma podleteti, kajti gorila premaga celo leva. Opice pa sploh nikdar ne izpuste svoje plena, tudi ako bi se šlo za njeno svobodo in življenje. Poleg tega ni mogel gorila, ki je bil napaden od zadaj, lahko prijeti Sabe, vendar ga je zagrabil z levo roko za vrat in dvignil kvišku, v tem je pa zagrmla zemlja pod težkimi koraki — in prišel je King.

Dovolj je bilo, da je enkrat lahko udaril s trobencem, pa je strašni "gozdni vrag", kakor imenujejo zamoreci gorile, z zdrobljeno črepijo in zlomljenim tilnikom ležal na tleh. Radi večje gotovosti ali pa iz prirojene srditosti ga je King še pribil s svojim oklom k zemlji, potem se je pa začel nad njim znašati, dokler ni prišel Stanko, ki ga je vznemirilo tujenje in tulenje, s puško od kože in mu ni zapovedal, naj neha. Gorila je ležal sedaj v kaluži svoje krvi, katero je hlastal Saba in ki se je rdečila na oklih Kinga, velikanski, z obrnjeno belino v očeh in široko odprtimi očmi, še vedno strašen, dasiravno že mrtev. Slon je trobil zmagovito, Nasibu je pa še ves pepelnat od strahu pripovedoval Stanku, kaj se je

zgodilo. Deček je pomislil, ali naj pokliče Nelko in ji pokaže pošastno opico, opustil je pa ta namen, ker se ga je naenkrat polotil velik strah.

Nelka je velikokrat sama hodila po otoku — kako lahko bi bilo tudi njo kaj takega zadeti!

Pokazalo se je torej, da Lindejeva gora ni tako varno bivališče, kakor je izgledalo od začetka.

Stanko se je vrnil v koč in povedal Nelki o dogodku, ona je pa poslušala z radovednostjo in strahom, odprla široko oči in ponavljala zaporedoma:

"Vidiš, kaj bi bilo brez Kinga?"

"Imaš prav. S tako pestunjo se ni treba bati za otroka, zato pa tudi, dokler ne odrinemo, ne pojdi za korak brez njega nikamor."

"Kedaj pa odrinemo?"

"Pričaja je pripravljena, tovari razdeljeni, treba je samo natovoriti živali in odrinemo lahko, če treba, takoj jutri."

"K papanom!"

"Ako Bog da," odvrnil je Stanko resno.

XXXV.

Odsli so pa šele nekaj dni po tem razgovoru. Po kratki molitvi, v kateri so se vroče priporočili Bogu, so odšli z jutranjim svitom okrog šeste ure zjutraj. Na čelu je jahal na konju Stanko, pred katerim je tekela Saba. Za njim je resno korakal King mahaje z ušesi in nesel na svojem mogočnem hrbtu platneni baldahin, pod baldahinom pa Nelko z Meo; za njim so šli drug za drugim Lindejevi konji zvezani skupaj s palmovo vrvi in z različnimi tovari na hrbtu, pohod je zaključeval mali Nasibu na ravno tako rejenem oslu, kakor on.

Radi zgodnje ure niso močno občutili vročine, dasiravno je bil dan jasen in se je izza gor Karamoio prikazalo prekrasno, z nobeni mlačnostjo ne zaslonjeno solnce. Toda vzhodni veter je nekoliko omiljeval vročino nje govih žarkov. Včasih je postal veter tako močan, da se je pod njegovo sapo priklanjala trava in je cela džungla valovala kot morje. Po obilnem dežju je poglajalo rastlinje tako bujno, da so se zlasti na nižjih prostorih skrili v travi ne samo konji, ampak celo King tako da je nad zabojem se zeleno površino videti bil samo beli baldahin, ki se je zibal naprej, kot ladja po jezeru. Po enournem potovanju so zadeli na neveliki suhi višini, ki se je dvigala na vzhodu od Lindejeve gore, na velikiški osat s stebli debelimi kot drevesna debla in tako velikimi cvetovi, kot človeške glave. Na pobočjih nekaterih gričev, ki so od daleč izgledali popolnoma neobraščeni, so zagledali resje osem metrov visoko. Druge rastline, ki spadajo v Evropi k najmanjšim, so poganjale tukaj v podobnih razmerah kakor osat in resje, velikansko posamezno drevje, ki se je dvigalo nad džunglo, je pa izgledalo v resnici kot cerkve. Zlasti figovo drevje je imenovano "daro", čegar nizko se povešajo veje so se strdile z zemljo in se spremenile v nova debla, so pokrile širok prostor, tako da je vsako drevje tvorilo takorekoč gaj zase. Cela pokrajina je izgledala od daleč kot en sam gozd; od blizu se je pa pokazalo, da raste veliko drevje na vsakih nekaj sto, včasih tudi na nekaj deset korakov. Na severni strani je bilo videti celo malo drevja in svet je izgledal kot gorski step pokrit z ravno džunglo, nad katero so se dvigale samo dežnikom podobne akacije. Trava je bila tam manj zelena, nižja in kot paša ovidno boljša, kajti Nelka s Kingovega hrbta, Stanko pa z višine, na katero so prihajali, sta zagledala tam tako velike črede antilop, kot jih doslej niso srečali še nikdar. Pasle so se včasih vsake zase, včasih pomešane vse skupaj: gnu, pufu, arieli, antilope, krave, bubali, kozli skakači in veliki kudu. Ni manjkalo tudi zeber in žiraf. Ko so zagledali karavano, so se črede nehale past, živali so dvigale glave, natezale ušesa, gledale na beli baldahin z izvanrednim začudenjem, na to so se pa razkopile v enem trenutku; ko so stekle nekaj sto korakov, so spet obstale, spet gledale na to neznano doslej prikazen, dokler niso slednjič napasle radovednosti in spet začele mirno ščipati travo. Včasih se je dvignil pred karavano nosorožec, da je vse pokalo in bobnelo pod njim, toda dasiravno ima tako srdito naravo, da napada vse, kar mu pride pred oči, je vendar zbežal sramotno, ko je zagledal Kinga, katerega je samo povelje Stankovo zadrževalo, da se ni spustil za nosorožcem.

Africanski slon sovraži namreč nosorožca in ako najde njegovo svežo sled, gre zaupaje v svojo nadkriljujočo silo za njim, dokler ne najde nasprotnika in ne izbojuje z njim boja, čegar žrtev je skoraj vedno nosorožec. Kingu, ki je imel brez dvoma na svoji vesti že marsikakega nosorožca, ni bilo lahko odreči se stare navade, toda bil je že tako udomačen in navadil se je že tako smatrati Stanka za svojega gospodarja, da, ko je zaslišal njegov glas in zagledal njegove grozeče gledajoče oči, je takoj povesil dvignjen trobec, spustil ušesi in šel mirno dalje. Stanku se ni manjkalo veselja gle-

dati boja obeh velikanih, toda bal se je za Nelko. Ako bi se slon spustil v tek, zamogel bi se baldahin razleteti, ali kar je še huje, velikanska žival bi zamogla z njim zadeti ob kakšno vejo in v tem slučaju bi bilo Nelkino življenje v veliki nevarnosti. Stanko je vedel iz opisovanj lovov, katere je čital še v Port-Saidu, da se lovci na tigre v Indiji še bolj kot tigrov boje, da ne bi slon dirjal v begu ali pri preganjanju zadel ob drevo s stolpom, ki ga nosi na sebi. Slednjič je pa tudi tek velikana tako težak, da takega jahanja nikdo brez nevarnosti za svoje zdravje ne more dolgo vzdržati.

Z druge strani je pa Kingova navzočnost odstranjevala mnogo nevarnosti. Zlobni in predrzni bivoli, katere so srečali tega dne, ko so šli k malemu jezerčku, okrog katerega se je zvečer zbirala vsa zverina iz okolice, so udrihali na vse strani, ko so zagledali slona, stekli okrog jezera in pili na drugi strani. Ponóci je King privezan za zadnjo nogo k drevesu, stražil šotor, kjer je spala Nelka, in ta straža je bila tako zanesljiva, da je Stanko sicer veliki kuriti ogenj, toda zdelo se mu je nepotrebno, da bi ležišče obdali z zeriho, dasiravno je vedel, da v kraju, kjer so tako velike črede antilop, tudi levov ne more manjkati. Zgodilo se je v ravno tej noči, da jih je nekaj začelo rjoveti v velikanskem brinju, ki je rastle na pobočju gričev. Dasiravno je gorič ogenj, so se levi, katere je vabil duh konj, približali taborišču, toda ko se je King naveličal poslušati njihove glasove in se je naglo v tiski kot grom razlegel njegov grozni bariton, — umolknil so vsi naenkrat, ker jim je bilo jasno, da s take vrste osebo ni dobro priti v neposredne stike. Otroka sta spala ostali del noči izvrstno in z jutranjim svitom so odrinili dalje na pot.

Za Stanka so se pričele nove skrbi in nemiri. Najprej je opazil, da potujejo jako počasi in ne bodo mogli prehoditi več kot deset kilometrov na dan. Ako pojdejo na ta način, bi sicer za mesec dni zamogli dospeti do Abesinske meje, ker je pa Stanko sklenil postopati popolnoma po Lindejevem nasvetu, a Linde je odločno trdil, da ni mogoče priti v Abesinijo, je ostala samo pot k Oceanu. Toda po računih Švicarja, so bili oddaljeni od Oceanu več kot tisoč kilometrov in to v prosti črti, do bolj na jugu ležečega Mombassa je bilo pa še dalje, torej bi celo potovanje moralo zavzeti več kot tri mesece časa. Stanko je premišljeval s strahom, da pomeni to tri mesece težav, naporov in nevarnosti od strani zamorskih plemen, na katere bi zamogli zadeti. Nahajali so se še v neobljudenem kraju iz katerega je pregnala prebivalce bolezen na kozah in vesti o "racijah" dervisev, toda Afrika je splošno zelo obljudena, torej so morali prej ali pozneje priti v kraje, kjer prebivajo neznani rodovi, nad katerimi vladajo, kot navadno, divji in okrutni kralji. Težka naloga je bila rešiti iz te zagate svobodo in življenje.

Stanko je računat na to, da ako zadene na plemo Vahimov, bo izuril nekaj stotin vojevnikov v streljanju, potem jih bo pa z velikimi obljubami pregovoril, da bi ga spremili do Oceanu. Toda Kali ni imel pojma, kje prebivajo Vahima, a Linde, ki je nekaj o njih slišal, tudi ni mogel povedati niti pota do njih, niti natančneje opisati v katerem kraju prebivajo. Linde je omenil neko veliko jezero, ki mu je bilo znano samo iz pripovedovanj, Kali je pa trdil odločno, da na eni strani tega jezera, ki ga je imenoval Bassa-Narok, prebivajo Vahima, na drugi Samburu. Stanko se je čudil, da v zemljepisju Afrike, katerega so se še v šoli v Port-Saidu učili jako natančno, ni bilo o tem jezeru nobene opazke. Ako bi mu govoril o njem samo Kali, bi sodil, da je to Viktorja Nyanza, toda Linde, ki je potoval ravno od Viktorije proti polnoči ob gorah Karamoio in je iz pripovedovanj domačinov prišel do sklepa, da leži to skrivnostno jezero daleč proti vzhodu in severu, se ni mogel zmotiti. Stanko ni vedel, kaj naj o tem misli, bal se je celo, da morda niti ne bo zadel na jezero in na Vahimu; bal se je tudi divjih plemen, brezvodne džungle, neprehodnih gor, mu-

he tse-tse, ki mori živali, bal se je tudi speče boleznih, mrzlice za Nelko, pekočine in neizmerne daljave, ki jih je še delila od Oceanu.

(Dalje prih.)

JEDEN AKER ZADOSTUJE.

Ako si morete postaviti skromno hišo na svoje lastne stroške, pripravljene sem vam prodati jeden akre ali več zemlje. Na roko plačate majhno vsoto, ostalo pa na mesečne obroke. Jeden akre zemlje meri 132x330 čevljev, jednako šestim ali sedmim mestnim lotam. Ako si sedaj postavite hišo, si prihranite najemnino kar vam bo v veliko korist na stara leta. Blizu populicne železnice. Za podrobnosti vprašajte

GEORGE WARNER YOUNG,
Woodruff Bldg. Joliet, Ill.

DRUGI IN TRETJI ZVEZEK IMENIKA

padlih, ranjenih in vjetih naših vojakov v sedanji evropski vojski.

Sestavljen po izvirnih poročilih vojnega ministrstva s ozirom na tretje zborni poveljstvo (corps) pri katerem službujejo izključno skoraj sami Slovenci. Tu so navedeni vojniki ljubljanskega, spodnje-štajerskega, spodnje-koroškega, tržaškega i. t. d. pešpolka; naših lovskih bataljonov, dragonskega in domobranskih polkov; Slovenci drugih oddelkov in vojne mornarice, skupno nad 4000 imen. Vključno je dozdaj navedenih nad 5000 ponesrečencev v vojski. Pri nekaterih vjetih je navedeno, kje se nahajajo v vjetništvu a pri nekaterih padlih na eden je celo grob, kjer so pokopani.

Cena za 2. in 3. zvezek je 35 centov. Za vse tri do zdaj izšle zvezke, ki obsegajo 200 strani, pa samo 50 centov. Naročila in denar pošljite na:

FELIX M. DOLINAR

45 Vesey St., Dept. S. New York

Kdo želi razprodajati imenike, naj pi-

DENAR SE VLAGA NAJBOLJE IN NAJSIGURNEJE V

Prvo Hrvatsko Stedionico

U ZAGREBU,

CROATIA, EUROPE.

in nje podružnice v: Belavaru, Brodu na S. Crkvenici, Delnicama, Djakovu

Kraljevici, Novem Vinodolu, Osijeku

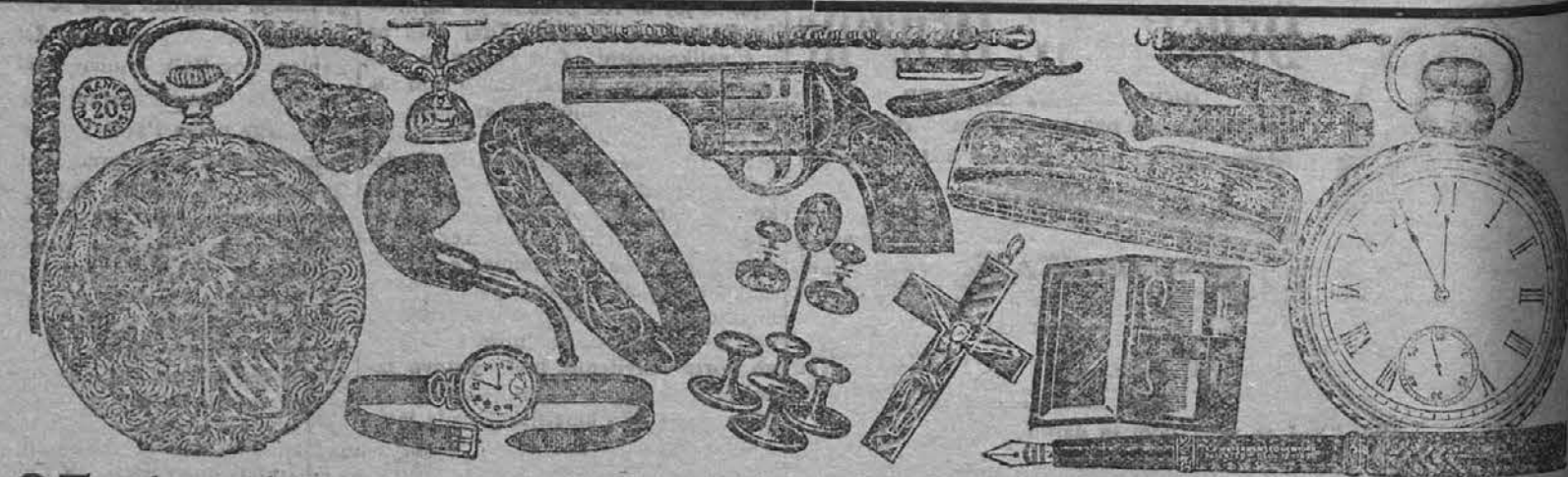
Požegi, Rieki, Sisku, Varaždinu, Veliki

Gorici, Virovitici, Zemunu i Senju.

Delnika glavnica in pričuve

K 16.250.000.

Nasvete in navodila pošljemo zastonj

25 daril zastonj --- 14 K. Gold Filled Ura \$5.50

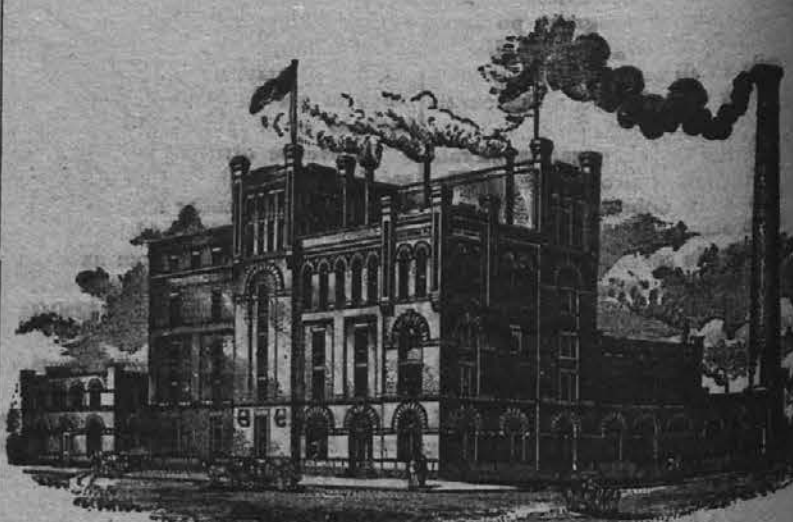
POSEBNA PRODAJA 14 K GOLD FILLED UR, naravnost po TOVARNISKI CENI, da se jih proda čimveč mogoče. KDOR ZDAJ KUPI URO OD NAS, DOBI GORENJIH 25 DARIL POPOLNOMA ZASTONJ, importirano odprto uro (Model), harmoniko, ženski bracelet, ogledalo in druge umivalne predmete, dvojno verižico s privrskom, križ s podobo Zveličarja, bracelet z uro za deklice, 32 cal. revolver (Model), fountain pen, po, britev, strap, scarf-pin, cuff, shirt in collar buttons, ring in pen-knife. Kdor izreže ta oglaš in ga pošlje s 25c (znamke ali denar) mu pošljemo z uro 25 daril POPOLNOMA ZASTONJ. Ko dobite in se prepričate, da je ura 14 K GOLD FILLED, JAMČENA ZA 20 LET, ZNA NO KOLESOVJE in 25 daril najboljše kakovosti, potem boste plačali še \$5.25 in 35c za stroške pošiljanja. Ako ne boste zadovoljni vam vrnemo vlogo. Kdor kupi uro od nas SE NE RABI BATI IZGUBE, ker ure so JAMČENE ZA 20 LET in če se pokvari pred 20. leti, jo popravimo ali zamenjamo POPOLNOMA BREZPLAČNO. Iz Kanade se mora poslati ves denar takoj z naročilom. NAZNAJAMO, DA NASHA KOMPANIJA JE KRŠČANSKA in nima zveze z lažnjivimi tvrdkami v St. Louisu, Mo., ki ponarejajo naše oglaš. Torej kdor hoče imeti dobro moško ali žensko uro in darila po pravi TOVARNISKI CENI kupite jo od naše znanice, stare KRŠČANSKE FIRME in dobili boste to kar oglašamo. Pišite nam: NATIONAL COMMERCIAL COMPANY, 90 WEST BROADWAY, DEPT. 25, NEW YORK, N. Y.

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za \$10.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za \$10.00
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za \$10.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za \$10.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za \$10.00
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond, Quarts, zaboj (12 stekl.) za \$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za \$10.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za \$10.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za \$10.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za \$10.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za \$10.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po \$10.00

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Fred Lehring Brewing Co.

JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Tel. phones 25. JOLIET, ILLINOIS

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago tel. 4313. Northwestern tel. 4313.

Podpirajte trgovce, kateri imajo oglaš

v Amer. Slovincu.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405.

S. Bluff St., Joliet, Ill.